

Latvijas valsts
izveidošanās un cīņa par
to.

1918.–1920. gads

Juris Ciganovs, *Dr.hist.*

Latvijas Kara muzeja direktores vietnieks

Kas un kādos apstākļos dibināja
Latvijas valsti?

Vācu 8. armijas karavīri Rīgā. 1918. gads

Pieminekļa vācu kareivim atklāšana Rīgā. 1918. gada 3. septembris

Nr. 188022 /

Armeepaß

Kriegsteilnahme
Aufenthaltsurlaub

Abstammung: lettisch

Es wird hiermit bescheinigt, daß der Paßinhaber
die durch die Photographie dargestellte Person ist.

(Ort) Riga, den 18. Novbr. 18 1918

Persönlichkeit festgestellt durch:
(Gemeindevorsteher oder zwei Zeugen)

[Signature]
[Signature]

Ausstellende Behörde:

Gemeldet Polizeiwache III

Riga Forpater 35
Nr. 157 Wl. 116 257 117

Rigaer Polizei
Nr. Forpater 35
117

Vācijas okupācijas iestāžu 1918. gada 18. novembrī Ērikam Zuitiņam izdots personas dokuments - pase

Vācu karavīri uz ceļa Rīga – Cēsis. 1. pasaules karš

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 1. POSMS. 1918. gada 18. novembris – decembris

1914. gada administratīvais iedalījums un robežas

1918.18.11.

1917.X – Valkā dibinās Latviešu pagaidu nacionālā padome, lielāko latviešu pilsonisko politisko spēku organizācija, kas par savu mērķi izvirza neatkarīgas valsts izveidi. Savukārt, vācu okupētajā Rīgā nodibinās latviešu politiķu organizācija „Demokrātiskais bloks”, kas arī aicina veidot neatkarīgu Latvijas valsti. **1918. g. sāk.** – visu Latvijas teritoriju ieņem Vācijas karaspēks. **1918.17.XI** – Rīgā izveidojas Latvijas Tautas padome. **1918.18.XI** – Rīgā tiek proklamēta **Latvijas Republika**. **1918.22.XI** – izveido Apsardzības ministriju. **1918.7.XII** – Latvijas Pagaidu valdības līgums ar Vācijas valdības ģenerālpilnvaroto Latvijā A.Vinnigu par Landesvēra dibināšanu. **1918.XII** – Latvijā no Padomju Krievijas iebrūk Sarkanā Armija.

Kabriņas valsts pašludinasanos

18/XI - 1918/9.

Valņu ceļā 19

Tautas padomes priekšsēdētājs
Jānis Čakste

ĀPLEEZIBA.

SCHIS APLEEZIBAS IHPASCHNEEKS

Peters Lasdāns

IR LATVIJAS TAUTAS PADOMES LOZEKLIS.

Tautas Padomes Presidents:

J. Čakrītis

Tautas Padomes Sekretars:

J. Miķelis

Dibināšanas brīdī – 40 locekļi (no Latviešu Zemnieku savienības, LSDSP, Latvijas Demokrātiskās partijas, Latvijas Radikāldemokrātiskās partijas, Latvijas Revolucionāro sociālistu partijas, Latviešu nacionāldemokrātiskās partijas, Latvijas Republikāņu partijas, Latvijas Neatkarības partijas, Latgales Zemes padomes). Vēl rezervētas vietas Kurzemes un Latgales pārstāvjiem un nacionālo minoritāšu pārstāvjiem.

Iswilkums.

Likums

par Tautas Padomes locekļu neaisskaramību.

§ 2. Bes Tautas Padomes atļaujas newar apžeetinat neweenu wiņas lozekli, neds ari isdarit pee wiņa kratischanu par kaut kahdu ar sodu apdraudetu darbu.

Eeprekscheja apžeetinaschana peelaishama tikai tanī gadījumā, ja Tautas Padomes lozekli notwer teeschi pee kahda pahrkaphuma waj noseeguma isdarischanas, nekawejoschi par to siņojot Tautas Padomes Presidijam.

§ 3. Schis likums stahjās spehka 16. julijā 1919. gadā.

Rigā, 21. novembra 1919. g.

№ 876

J. Rose, Rigā.

LKM 4-33294/1144 - 95

Tautas padomes locekļa Pētera Lazdāna apliecība. 1919. gads (TP ir darbojušies līdz pat 297 personām)

Usaizinajums.

Latvijas pilsoņi!

Kamehr Latvijas Tautas Padome naw pahr-
nehmusi wisas pahrwaldes eestahdes un lihds ar
to ari walsts eenahkumu awotus, ta greeschas
pee tautas ar usaizinajumu seedot tai wajadsigos
naudas lihdsekļus pirmo wisnepeezeeschamako
isdewumu segschanai.

Latvijas Tautas Padome pahrleezinata, ka
tauta sneegs tai palihdsigu roku.

Naudu schim noluhkam war eemaksat wisās
latweeschu kredita eestahdēs.

Latvijas Tautas Padomes
preekschsehdetaja beedrs:

Semgals.

Sekretars:

Bitte.

Rigā, 21. now. 1918.

Tautas padomes uzsaukums iedzīvotājiem,
publicēts kopā ar TP 18. novembra svinīgajā
sēdē teiktajām runām un pieņemtajiem
dokumentiem

Karš. Kādi spēki mēģināja Latvijā realizēt savu politiku un savus priekšstatus par to, kādai Latvijai jābūt?

Latvijas Pagaidu valdība. Liepāja, 1919. gada 27. jūnijs.

No kreisās sēž: tirdzniecības un rūpniecības ministrs Fricis Paegle, iekšlietu ministrs Miķelis Valters, ministru prezidents un ārlietu ministrs Kārlis Ulmanis, satiksmes ministrs T.eodors Hermanovskis, zemkopības ministrs Jānis Golmanis. Stāv: apgādības ministrs Jānis Blūmbergs, tieslietu ministrs Eduards Strautnieks, valsts kancelejas direktors Dāvids Rudzītis, apsardzības ministrs Jānis Zālītis, finanšu ministrs Kārlis Puriņš

Latvijas armijas karavīri Ventspilī. 1919. gada 25. jūlijs

Lai LPV varētu īstenot savus mērķus, valsti bija jāaizstāv, tam vajadzēja armiju. Armiju varēja izveidot tikai tad, kad sabiedrība noticēja LPV un pieņēma to par savu valdību

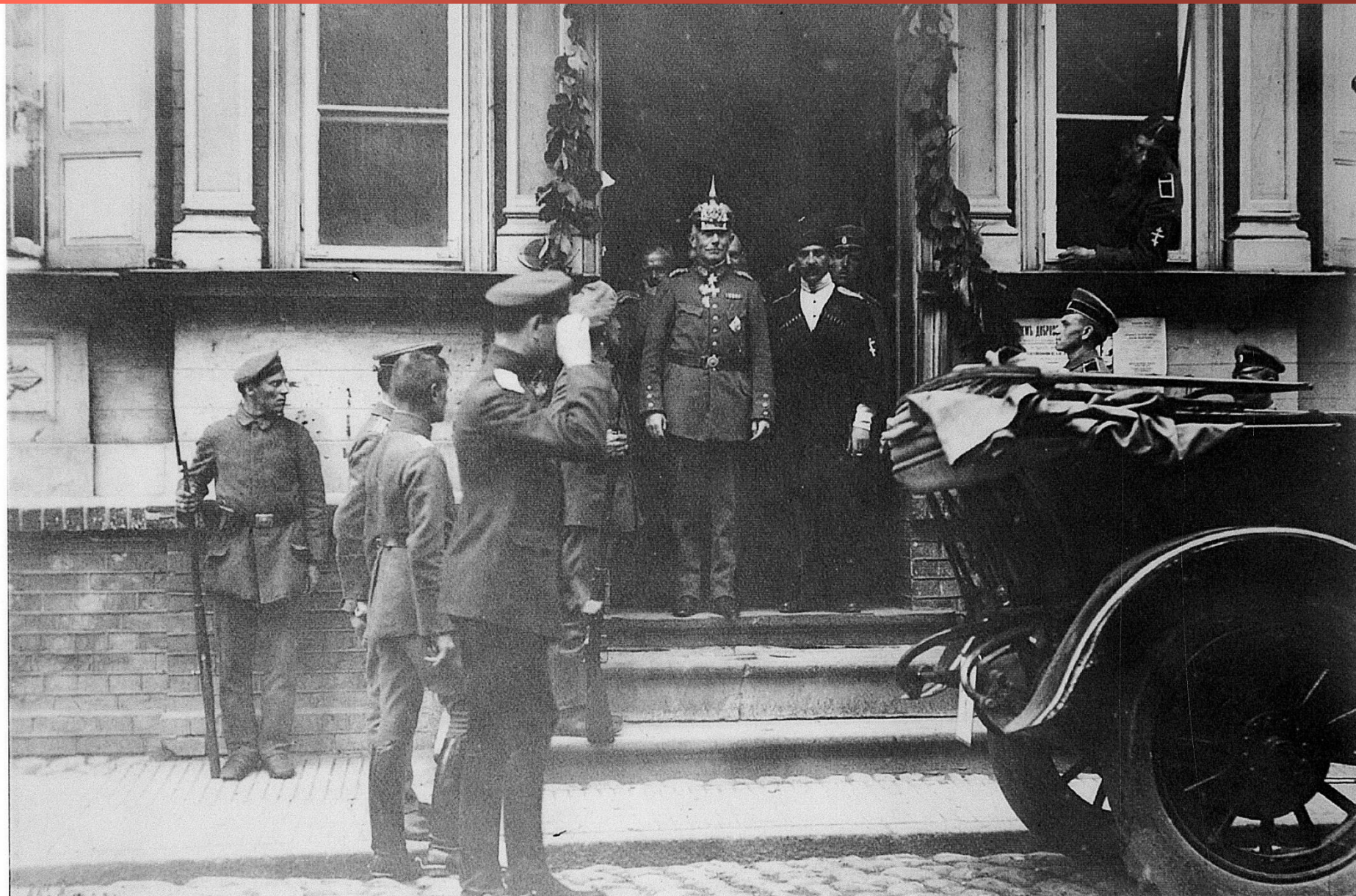
Padomju Latvijas valdības locekļi pie valdības ēkas Jēkaba ielā. 1919. gada janvāris

10. Latviešu strēlnieku pulka strēlnieki Kurzemes frontē. 1919. gada februāris

Baltijas landesvēra vācbaltiešu vienības karavīri. 1918. gada beigas

Ģenerālis Ridigers fon der Golcs un Rietumkrievijas brīvprātīgo armijas komandieris pulkvedis Pāvels Bermonts-Avalovs šāba ēkas durvīs Jelgavā. 1919. gada vasara

Sabiedroto misijas pārstāvji un Latvijas armijas karavīri atbrīvotajā Jelgavā.
1919. gada novembra beigas - decembris

Izšķirošie brīži un notikumi cīņā
par Latvijas valsts neatkarību

Pirmās Latvijas Pagaidu valdībai
uzticīgās latviešu karavīru vienības,
brīvprātīgie

Studentu rotas karavīri. 1918. gada decembris

Oskars Kalpaks ar novadniekiem brāļiem Rubuļiem Rīgā, pēc pieteikšanās Latvijas Pagaidu valdības dienestā. 1918. gada decembris

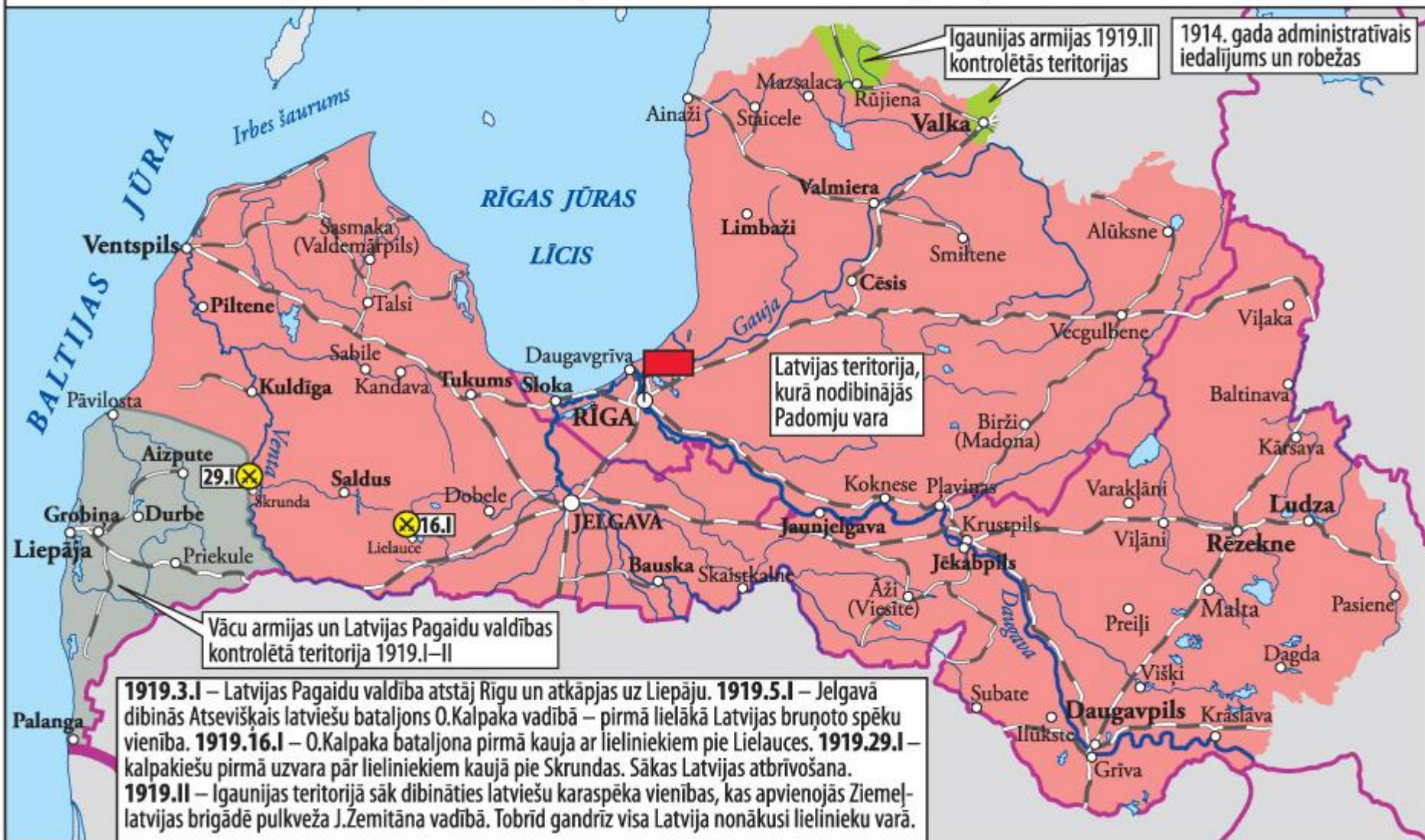

1. latviešu atsevišķā bataljona karavīri atkāpšanās laikā no Jelgavas. 1919. gada janvāra otrā nedēļa

Situācijas stabilizēšanās frontē
1919. gada janvāra beigās

Liepāja – Latvijas galvaspilsēta

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 2. POSMS. 1919. gada janvāris – februāris

Pulkvedis Oskars Kalpaks ar 1. latviešu atsevišķā bataljona karavīriem Rudbāržu muižā. 1919. gada februāra beigas

Nams Liepājā Lielajā ielā, kurā darbojās Latvijas Pagaidu valdības iestādes. 1919. gads

Nr. 145.

Apleeziba

brihwai ee-ejai

Latwijas Tautas Padomes sehde

12-5-1919.

Jsdota

Sekretars: *S. K. K.*

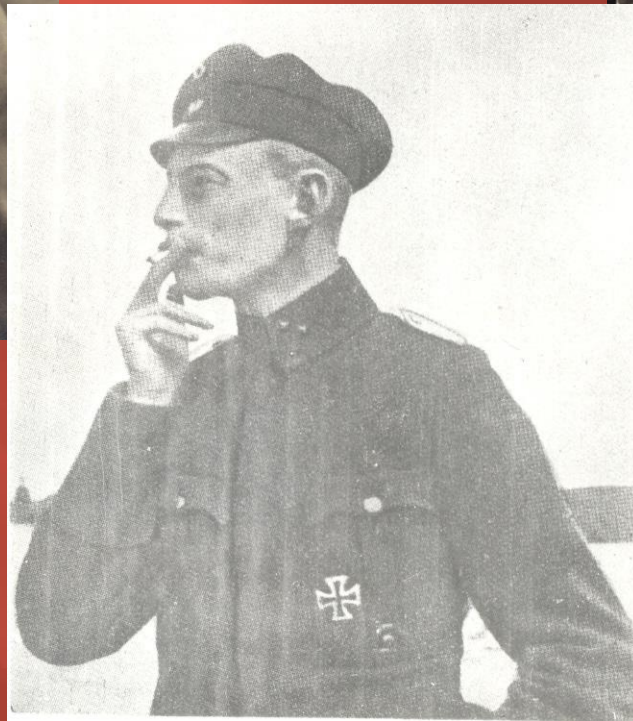
LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 2. POSMS. 1919. gada janvāris – februāris

16. aprīļa apvērsums Liepājā

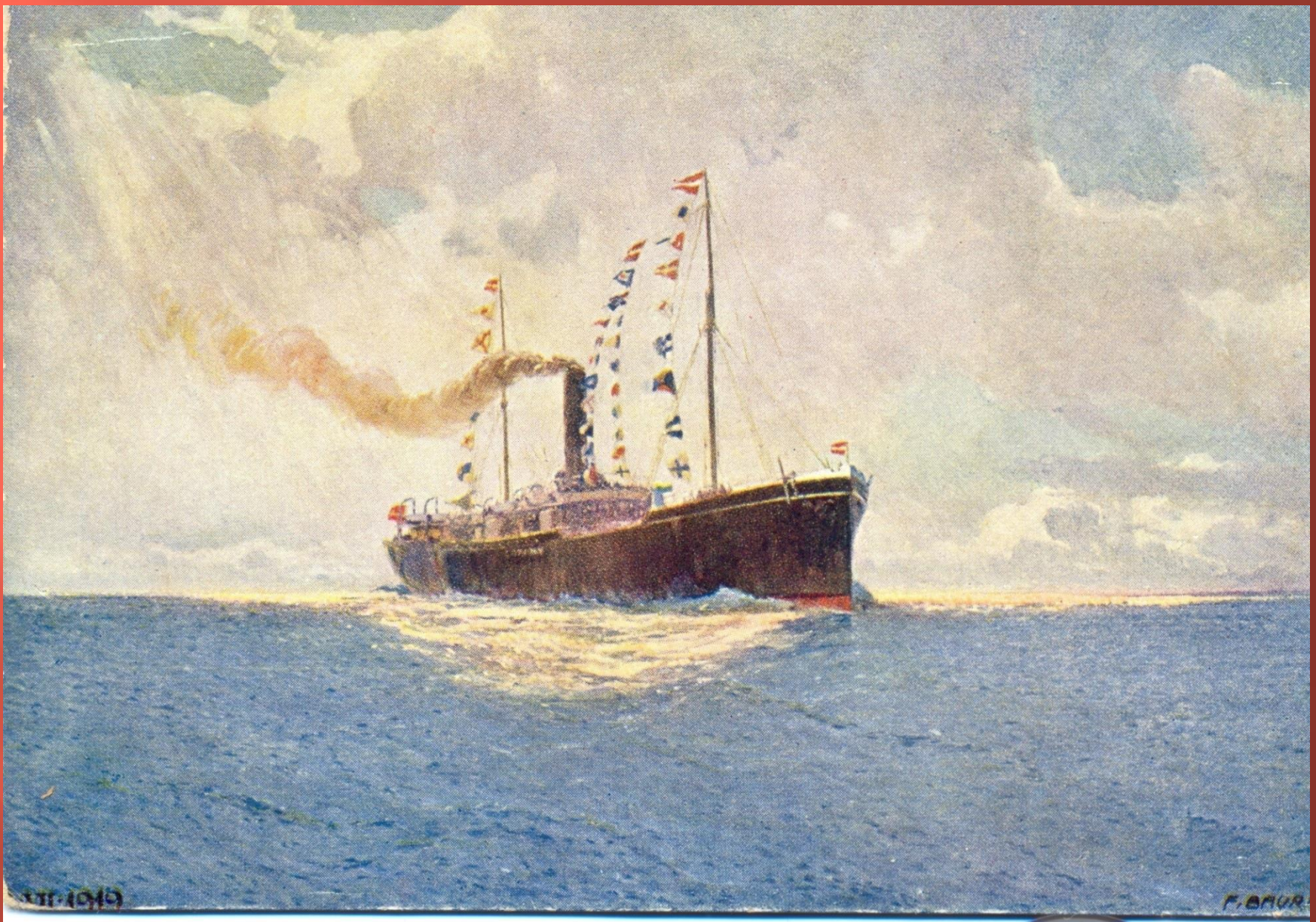
Ridigers fon der Golcs

Baltijas landesvēra Trieciennodaļas komandieris Hans Manteifels

Andrievs Niedra

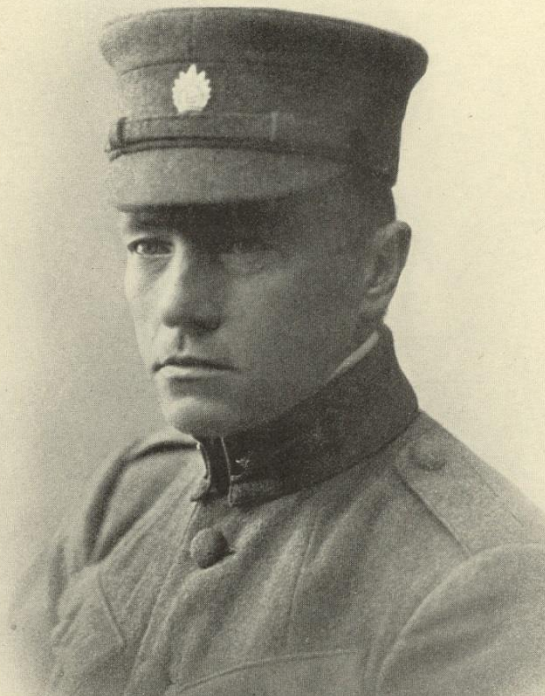
Tvaikonis “Saratov” - Latvijas Pagaidu valdības patvērumš pēc 16. aprīļa puča
Liepājā.

Pučš sekmēja latviešu sabiedrības apvienošanos Latvijas Pagaidu valdības atbalstam

**Kurzemes atbrīvošanas operācija
un
lielinieku padzīšana no Rīgas**

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 3. POSMS. 1919. gada marts – jūlijs

1914. gada administratīvais iedalījums un robežas

Palanga

1919.6.III – nejausā sadursmē ar vācu sabiedrotajiem pie „Airītēm” krīt O.Kalpaks.
1919.16.IV – provācisko spēku rīkotais valsts apvērsums Liepājā. **1919.22.V** – Rīgas atbrīvošana no lielniekiem. **1919.5.–22.VI** – Česu kaujās apvienotie Igaunijas un Latvijas spēki sakauj Baltijas landesvēru un vācu Dzelzsdivīziju.
1919.3.VII – Strazdumuižas pamiers.

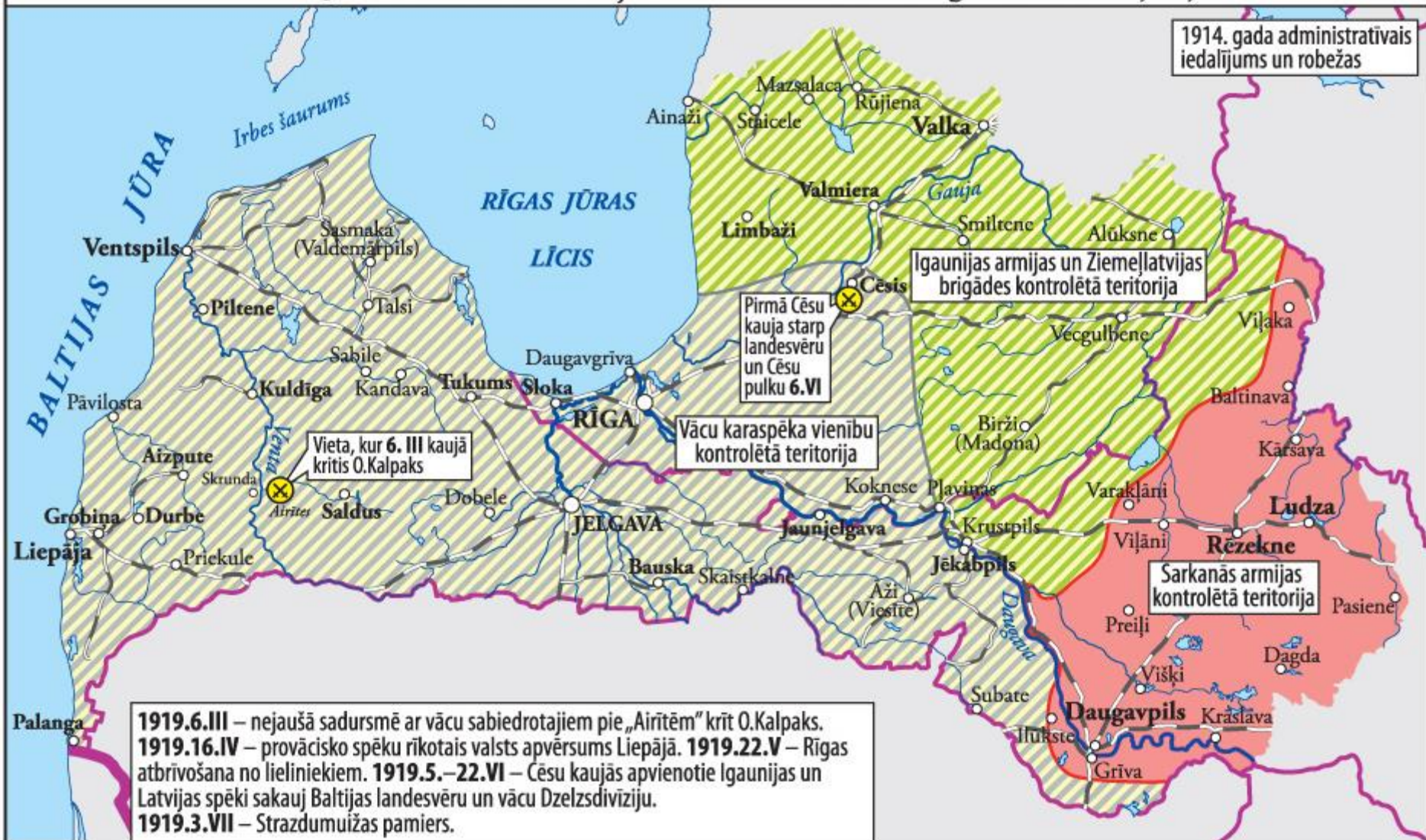

22.V.19

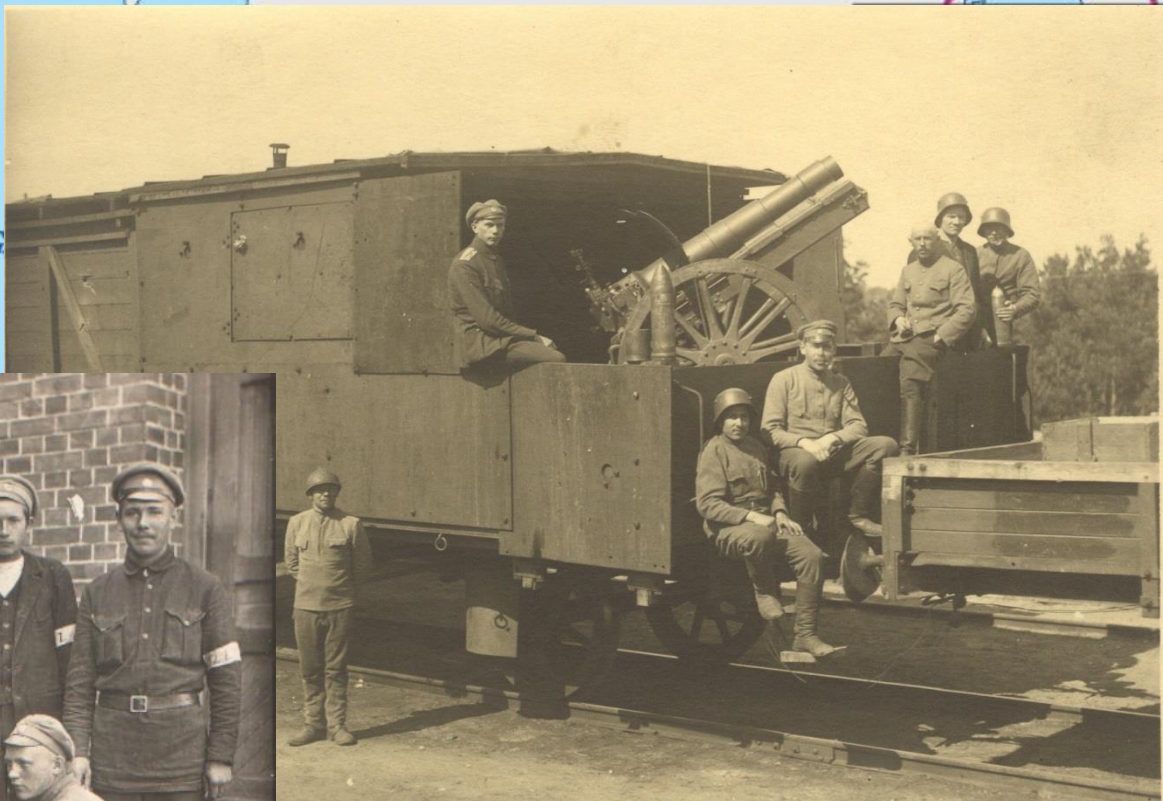
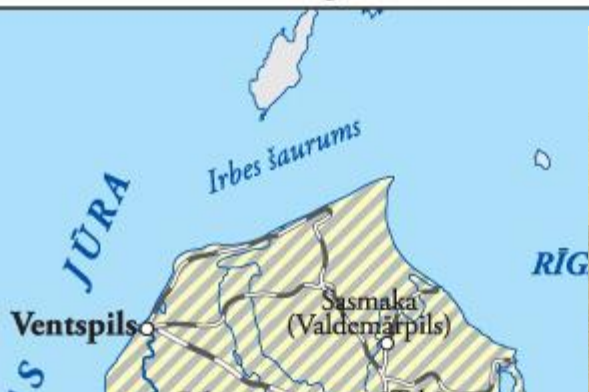
Vācu baterijas karavīri šķērso tiltu pār Daugavu Rīgā. 1919. gada 22. maijs

Cēsu kaujas

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 3. POSMS. 1919. gada marts – jūlijs

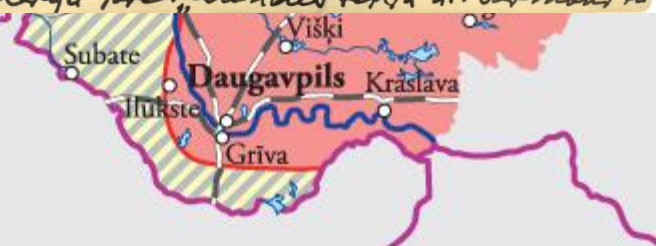

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 3. POSMS. 1919. gada marts – jūlijs

arīspena artilerija pret "Landwehr" u. "Bismarck"

O. Kalpaks.
.22.V – Rīgas
jaunijas un

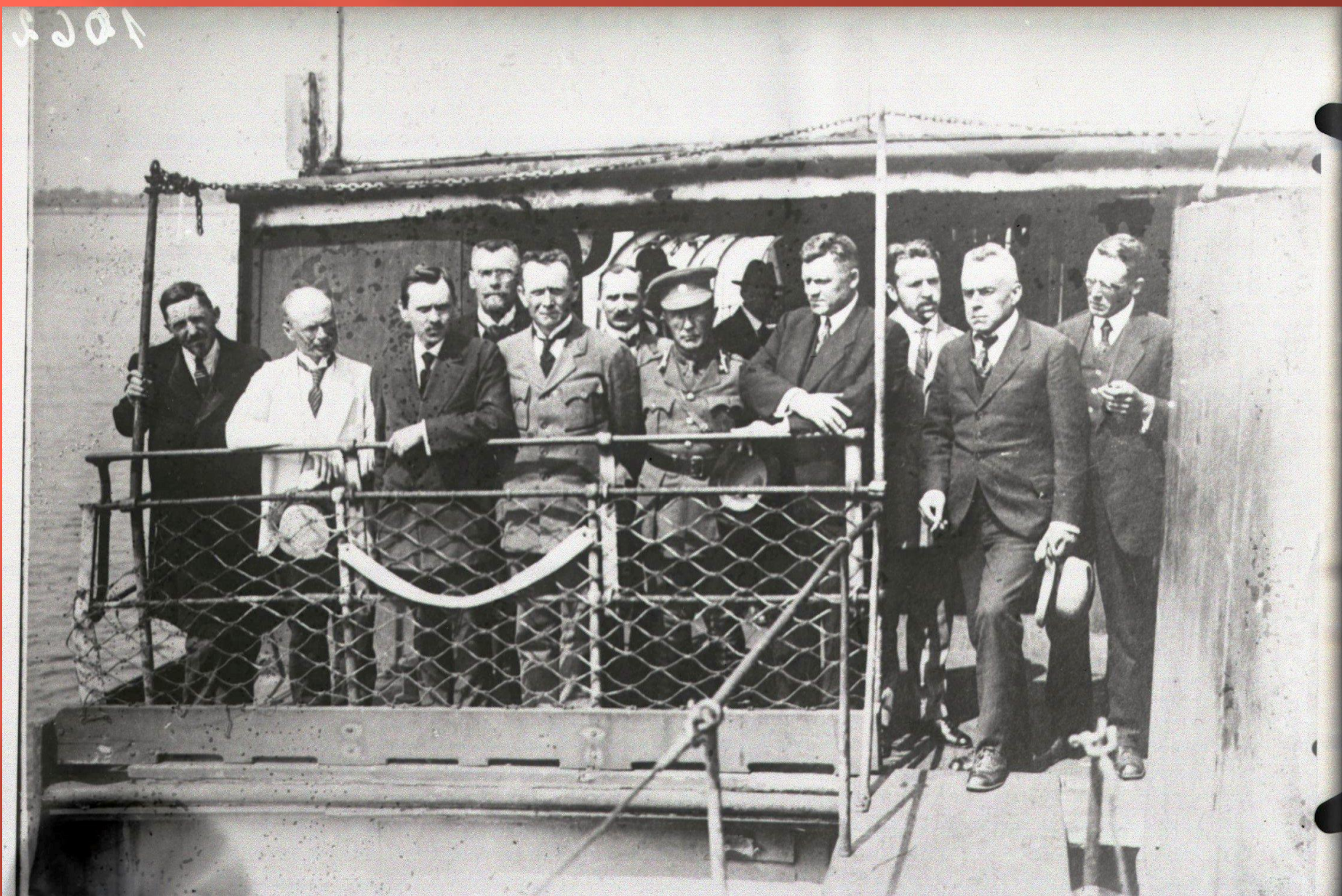
Igaunijas armijas karavīri pie sava bruņotā vilciena. 1919. gada vasara

Ziemeļlatvijas brigādes ienākšana Rīgā. 1919. gada 6. jūlijs. Ierindas sākums šķērso Gaisa tiltu, kā otrais zirgā jāņ pulkvedis Jorģis Zemitāns

2201

Latvijas Pagaidu valdība uz kuģa "Saratov" klāja atgriežoties Rīgā. 1919. gada 8. jūlijs

Rīgas iedzīvotāji gatavi Pagaidu valdības sagaidīšanai. Rīga, 1919. gada 8. jūlijs

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 4. POSMS. 1919. gada jūlijs – novembris (Bermontiāde)

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 4. POSMS. 1919. gada jūlijs – novembris (Bermontiāde)

Latvijas brigādi,
kas vācu atbalstītā
1919.8.X –
ību.
1919.30.XI – visa

Bermontiāde

6. Rīgas kājnieku pulka karavīri ierakumos Rīgas pievārtē dažas dienas pirms Bermontiādes sākuma

Kara skolas kadeti pozīcijās Daugavmalā 1919. gada oktobrī

Viens no kuģiem, kas bija iesaistīts desanta operācijas nodrošināšanā 1919. gada 15. oktobrī

Latgales divīzijas štāba virsnieki Daugavgrīvas cietoksnī. 1919. gada oktobra otrā puse

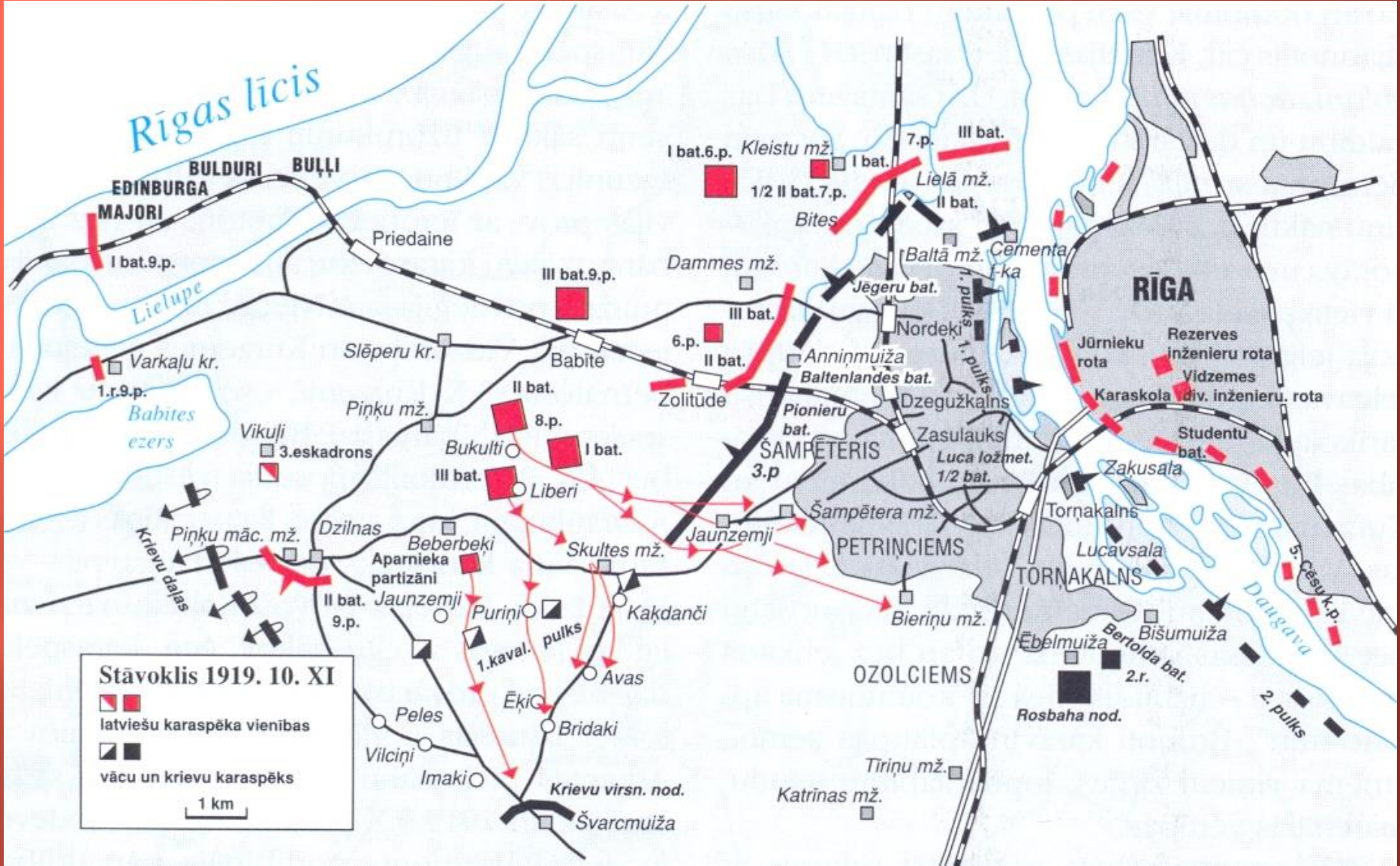

Latvijas armijas karavīri pozīcijās Vecrīgā. 1919. gada oktobris. Starp karavīriem – Bermontiādes dienās armiju papildinājušie brīvprātīgie

Rīgas līcis

Stāvoklis 1919. 10. XI

- latviešu karaspēka vienības
- vācu un krievu karaspēks

1 km

Latvijas armijas karavīri pēc kauju noslēguma Pārdaugavā. 1919. gada 11. novembris

Gājiens pa Rīgas ielām 1919. gada 11. novembrī. Latvijas armijas orķestris spēlē
“Dievs, svētī Latviju”

152

152

Latvijas armijas karavīri pie sapostītajām ēkām Rīgā. 1919. gada novembris

Postījumi Pārdaugavā. 1919. gada novembris

Artilērijas apšaudes sekas. Bojājumi Latvijas Bankas ēkas fasādē. 1919. gada novembris

SAŠAUTAIS PILS TO LAIS
BERMONDTA LAIKA 29.

Latvijas armijas karavīru apbedīšana Rīgas brāļu kapos. 1919. gada novembra vidus

Pārdaugavas iedzīvotāji iznākuši Akmeņus ielas galā. 1919. gada novembris

Latgales atbrīvošana

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 5. POSMS. 1919. gada decembris – 1920. gada 11. augusts

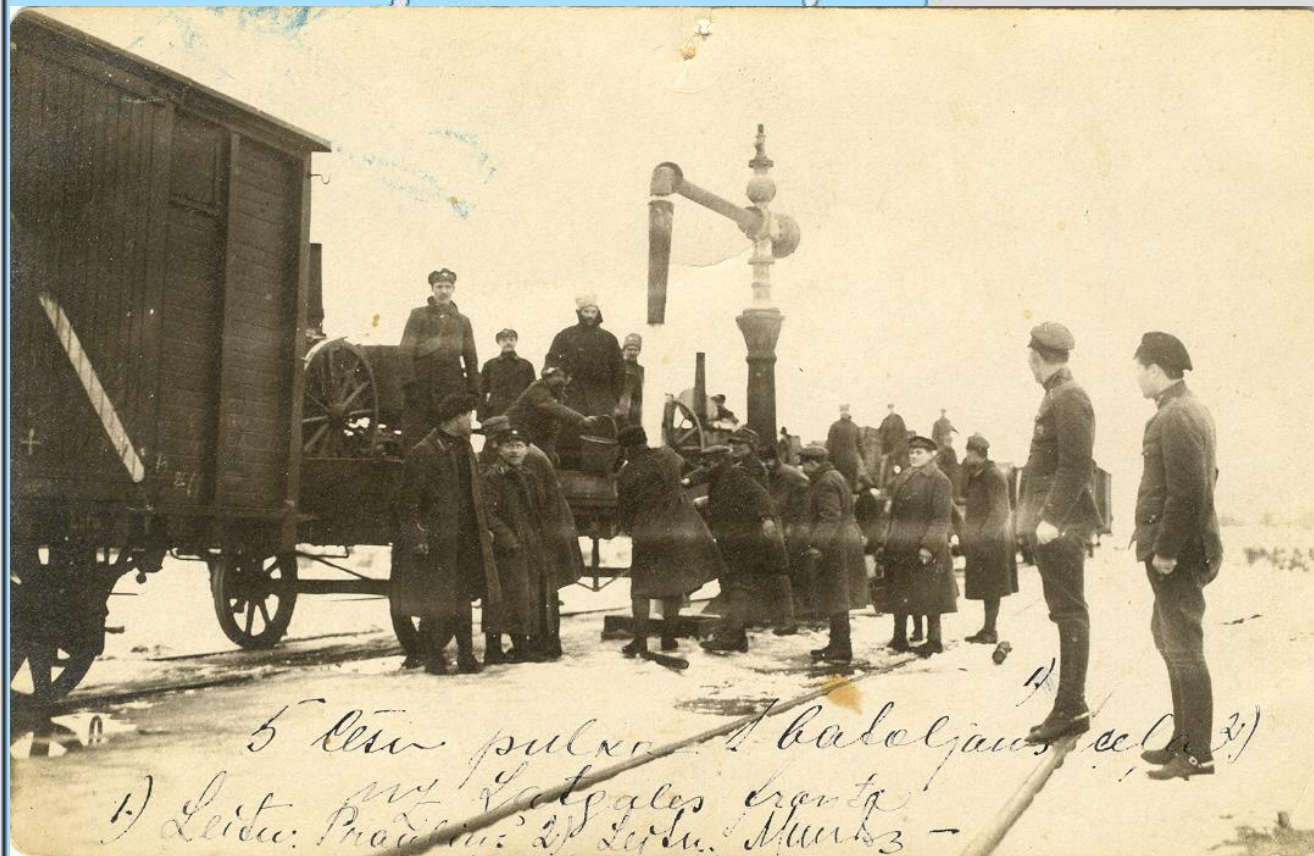
1920.3.I – Latvijas un Polijas karaspēks sāk kopīgu uzbrukumu lieliniekiem Latgalē.
 1920.11.I – Maskavā sākas slepenas pamiera sarunas ar Padomju Krieviju.
 1920.1.II – visa Latvijas teritorija atbrīvota no ienaidniekiem. 1920.II – sākas miera sarunas ar Padomju Krieviju. 1920.1.V – sāk darbu Latvijas Republikas Satversmes sapulce. 1920.11.VIII – Rīgā Latvija un Padomju Krievija noslēdz miera līgumu. Padomju Krievija „uz mūžīgiem laikiem” atzīst Latvijas neatkarību.

Lietuvas armijas kontrolētā teritorija

Sarkanās armijas kontrolētā teritorija

Polijas armijas kontrolētā teritorija

LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪŅU 5. POSMS. 1919. gada decembris – 1920. gada 11. augusts

*5. lēn pulks / baloļjais (2.)
 1) Lietu. Prācīnis 2) Lietu. Murs -*

1920.3.I – Latvijas un Polijas karaspēks sāk kopīgu uzbrukumu lieliniekiem Latgalē.
1920.11.I – Maskavā sākas slepenas pamiera sarunas ar Padomju Krieviju.
1920.1.II – visa Latvijas teritorija atbrīvota no ienaidniekiem. **1920.II** – sākas miera sarunas ar Padomju Krieviju. **1920.1.V** – sāk darbu Latvijas Republikas Satversmes sapulce. **1920.11.VIII** – Rīgā Latvija un Padomju Krievija noslēdz miera līgumu. Padomju Krievija „uz mūžīgiem laikiem” atzīst Latvijas neatkarību.

Palanga

Polijas armijas virsnieki Daugavpilī. 1920. gada sākums

Latvijas vācu zemessargi. 1919. gada beigas - 1920. gada sākums

10. Aizputes kājnieku pulka karavīri sasnieguši Latvijas – Krievijas robežu. 1920. gada janvāra beigas

1. Liepājas kājnieku pulka karavīri ierakumos Latgales frontē. 1920. gada vasara

4. Valmieras kājnieku pulka karavīri un vietējie iedzīvotāji svin kara beigas.
Latgale, 1920. gada 12. augusts

Paldies !